



НОТАРІАЛЬНА ПАЛАТА УКРАЇНИ

ПОРЯДОК ПОСВІДЧЕННЯ ЗАПОВІТІВ ПОСАДОВИМИ ОСОБАМИ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

За загальним правилом, посвідчення заповітів в Україні здійснюється нотаріусами, відповідно до Закону України «Про нотаріат» від 2 вересня 1993 року № 3425-XII.

Однак, у особливих випадках Цивільним кодексом України встановлено винятки із загального правила – таке право надається іншим, конкретно визначеним у Законі «Про нотаріат» посадовим особам.

Повний перелік осіб, які мають право посвідчувати заповіти, визначається статтею 1252 Цивільного кодексу та статтею 40 Закону «Про нотаріат», серед яких **посадові особи закладів охорони здоров'я**.

До нотаріально посвідчених прирівнюються заповіти (крім секретних) осіб, які:

а) перебувають на лікуванні у лікарні, госпіталі, іншому стаціонарному закладі охорони здоров'я;

б) проживають у будинках для осіб похилого віку та інвалідів.

Такі заповіти посвідчуються головними лікарями, їх заступниками з медичної частини або черговими лікарями цих лікарень, госпіталів, інших стаціонарних закладів охорони здоров'я, а також начальниками госпіталів, директорами або головними лікарями будинків для осіб похилого віку та інвалідів.

Інші особи не мають права посвідчувати заповіти.

Законодавство, що регулює посвідчення заповітів посадовими особами закладів охорони здоров'я:

1) Цивільний кодекс України;

2) Закон України «Про нотаріат» від 2 вересня 1993 року № 3425-XII;

3) Порядок посвідчення заповітів і доручень, прирівнюваних до нотаріально посвідчених, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 15 червня 1994 року № 419 (у редакції постанов Кабінету Міністрів України від 6 липня 2006 року № 940; від 5 березня 2009 року № 161);

4) Наказ Міністерства юстиції «Про затвердження форм реєстру для реєстрації заповітів і довіреностей, що прирівнюються до нотаріально посвідчених, посвідчувальних написів на них та зразків цих документів» від 31 жовтня 2006 року № 83/5 (зі змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства юстиції України від 11 грудня 2008 року № 2147/5).

Посвідчення заповіту посадовою, службовою особою відбувається **лише відносно фізичної особи з повною цивільною дієздатністю та у присутності свідків**.

Заповіт складається у письмовій формі із зазначенням **місця і часу** його складання, **дати та місця** народження заповідача і підписується заповідачем **власноручно**.

Посадова службова особа може на прохання заповідача записати заповіт з його слів власноручно або надрукувати за допомогою загальноприйнятих технічних засобів.

У такому випадку заповіт вголос зачитується заповідачем, який робить запис перед своїм підписом про це.

Якщо заповідач внаслідок фізичної вади або хвороби не може власноручно підписати заповіт, за його дорученням у його присутності та у присутності запрошених ним **двох свідків** заповіт **може підписати інша особа**.

У заповіті зазначається прізвище, ім'я та по батькові свідка, дата його народження, місце проживання, реквізити паспорта чи іншого документа, на підставі якого встановлено особу свідка.

Свідки, при яких посвідчено заповіт, зачитують його вголос та ставлять свої підписи на ньому.

Заповіти складаються і посвідчуються у двох примірниках.

Посвідчені заповіти реєструються посадовими, службовими особами в **реєстрі для реєстрації заповітів і довіреностей**, що прирівнюються до нотаріально посвідчених, форма якого встановлюється Міністерством юстиції України.

Отже, такий реєстр має бути в кожному лікувальному закладі.

Заповіт реєструється під окремим порядковим номером, який зазначається в посвідчувальному написі.

Реєстр має бути прошнурований, аркуші пронумеровані. Реєстрація заповіту провадиться після підписання посадовою, службовою особою та скріплення печаткою посвідчувального напису на документі.

Запис у реєстрі робиться чітко, розбірливо, із заповненням усіх граф, передбачених за встановленою формою.

Не допускаються підчистки, дописки, інші незастережені виправлення та запис олівцем. Запис у реєстрі є доказом посвідчення заповіту чи довіреності.

Один примірник заповіту видається заповідачу.

Другий примірник у той самий день передається до державного нотаріального архіву за постійним місцем проживання заповідача.

Якщо заповідач не мав постійного місця проживання в Україні або місце його проживання невідоме, заповіт передається до Київського державного нотаріального архіву.

Відомості про посвідчені заповіти підлягають внесенню до Спадкового реєстру.

Відповідно до п.2.3 Положення про Спадковий реєстр внесення до Спадкового реєстру відомостей про заповіти, посвідчені посадовими та службовими особами, що зазначені у статті 1252 Цивільного кодексу України і частині першій статті 40 Закону України «Про нотаріат», **здійснюється державним нотаріальним архівом у разі прийняття на зберігання примірника заповіту.**

У разі виникнення складнощів у підготовці проекту заповіту, юридично правильних формулювань заповідальних розпоряджень заповідача, інших процедурних питань щодо посвідчення заповіту, **фізичні особи, які мають бажання скласти заповіт, або посадові особи закладів охорони здоров'я, задля попередження випадків допущення юридичних та технічних помилок у заповітах, можуть звернутися до нотаріусів, зокрема за допомогою телефону, інших електронних засобів зв'язку, для отримання професійної консультації та допомоги.**

Додаток 1
до наказу Міністерства
юстиції України
31.10.2006 N 83/5
(у редакції наказу
Міністерства юстиції України
від 11.12.2008 N 2147/5)

Форма N 1
Реєстр для реєстрації заповітів і довіреностей,
що привінюються до нотаріально посвідчених

Реєстровий номер	Дата посвідчення заповіту (довіреності)	Прізвище, ім'я, по-батькові, місце проживання, ідентифікаційний номер фізичної особи за даними Державного реєстру фізичних осіб-платників податків та інших обов'язкових платежів (за наявності), від імені якої посвідчується заповіт (довіреність)	Документи, за якими встановлено особу, що звернула сь за посвідченням заповіту (довіреності)	Зміст посвідченого заповіту (довіреності)	Підпис особи, що одержала документ	Відмітка про передачу заповіту до державного нотаріального архіву (вказати повне найменування та місцезнаходження)
1	2	3	4	5	6	7

Форма N 2
Посвідчувальний напис
на заповіті, який підписаний особисто заповідачем

" ____ " _____ року цей заповіт
(число, місяць, рік словами)
посвідчено мною, _____,
(прізвище, ім'я, по батькові)

(посада посадової, службової особи)

Заповіт записаний мною, _____,
(посада посадової, службової особи)
зі слів заповідача _____
(прізвище, ім'я, по батькові заповідача)

Заповіт уголос прочитаний заповідачем до його підписання у
присутності запрошених ним свідків _____
(прізвища, імена, по батькові свідків)
_____ і власноручно
підписаний ним у їх та моїй присутності о _____ год. _____ хв.
(час посвідчення)

Особу заповідача встановлено, дієдатність його (її) перевірено.
Особи _____ встановлено,
(прізвища та ініціали свідків)
дієдатність та справжність їх підписів перевірено.

Цей заповіт складено і підписано у двох примірниках, один із
яких надсилається на зберігання до _____
(назва державного

нотаріального архіву)

а другий - видається заповідачу.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Посада

Печатка

Підпис

Форма N 3

Посвідчувальний напис на заповіті, підписаному в присутності свідків від імені особи,
яка у зв'язку з хворобою або фізичною вадою не може власноручно підписатися

" ____ " _____ року цей заповіт
(число, місяць, рік словами)
посвідчено мною, _____.
(прізвище, ім'я, по батькові, посада)
Заповіт записаний мною, _____,
(посада посадової, службової особи)
зі слів заповідача _____
(прізвище, ім'я, по батькові заповідача)
У зв'язку з _____
(причина, з якої заповідач не зміг підписати
заповіт власноручно)
_____, на його
(прізвище, ім'я, по батькові заповідача)

(її) особисте прохання, в його (її) та в моїй присутності текст заповіту
підписано _____
(ППП особи, яка підписала заповіт)

о _____ год. _____ хв.
(час посвідчення)

Особу заповідача встановлено, дієдатність його (її) перевірено.

Особу _____ встановлено,
(прізвище та ініціали особи, яка підписала заповіт)
дієдатність та справжність його (її) підпису перевірено.

Заповіт уголос прочитаний заповідачем до його підписання у присутності
запрошених ним свідків _____
(прізвища, імена, по батькові свідків)

і підписаний _____
(прізвище та ініціали особи, яка підписала заповіт)
у моїй присутності та у присутності заповідача і свідків.

Особи _____ встановлено,
(прізвища та ініціали свідків)
дієдатність та справжність їх підписів перевірено.

Цей заповіт складено і підписано у двох примірниках, один із
яких надсилається на зберігання до _____
(назва державного нотаріального архіву)
а другий - видається заповідачу.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Посада

Печатка

Підпис

**Шаблонний заповіт
для заповнення від руки
(заповідач може читати та писати)**

ЗАПОВІТ

Село _____ району Рівненської
області

«_____ дві тисячі
_____ року»
„_____” ГОД. „_____”ХВ.

Я, _____, що
народився в _____, „_____”
_____ року, що проживаю за адресою:
_____, реєстраційний номер облікової картки платника податків
_____.

будучи при здоровому розумі та ясній пам'яті, що дію вільно, цілеспрямовано,
свідомо і добровільно, розумно та на власний розсуд, без будь-якого примусу як
фізичного так і психічного **на випадок моєї смерті роблю таке розпорядження:**

Зміст статей 1241, 1254, 1307 Цивільного кодексу України, мені посадовою особою
роз'яснено.

Заповіт мною прочитано вголос та підписано власноручно

(пише заповідач від руки)

ПІДПИС _____
(підпис)

_____ (прізвище, ім'я по батькові)

" _____ " _____ року цей заповіт посвідчено мною,

(число, місяць, рік словами)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)
_____ (служба особи)

_____ (посада посадової,

_____ .

Заповіт записаний мною, _____, зі слів заповідача
(посада посадової, службової особи)

_____ .
(прізвище, ім'я, по батькові заповідача)

Заповіт уголос прочитаний заповідачем до його підписання у присутності запрошених ним свідків

_____ (прізвища, імена, по батькові свідків) _____ і

власноручно

підписаний ним у їх та моїй присутності о _____ год. _____ хв.

(час посвідчення)

Особу заповідача встановлено, дієдатність його (її) перевірено.

Особу _____ встановлено, дієдатність та

(прізвища та ініціали свідків)

справжність їх підписів перевірено.

Цей заповіт складено і підписано у двох примірниках, один із яких надсилається на зберігання до

(назва державного нотаріального архіву)

а другий - видається заповідачу.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Посада
Печатка

Підпис

**Шаблонний заповіт на все майно
(особа може писати та читати)**

ЗАПОВІТ

Місто _____ області
«тридцятого січня дві тисячі двадцятого року»
_____ год. _____ хв.

Я, **Іванов Іван Іванович**, що народився в місті Київ, 02 квітня 1964 року, що проживаю за адресою: місто Київ, вулиця Кринична, буд.34, реєстраційний номер облікової картки платника податків 2342342342, будучи при здоровому розумі та ясній пам'яті, що дію вільно, цілеспрямовано, свідомо і добровільно, розумно та на власний розсуд, без будь-якого примусу як фізичного так і психічного, **на випадок моєї смерті роблю таке розпорядження:**

все моє майно, де б воно не було і з чого б воно не складалось, і взагалі все те, що мені буде належати на день смерті та на що я за законом матиму право, заповідаю:

сину Іванову Івану Івановичу, 1980 р.н., який проживає за адресою: місто Рівне, вул. Перемоги, буд. 15, кв. 3.

Зміст статей 1241, 1254, 1307 Цивільного кодексу України, мені посадовою особою роз'яснено.

**Заповіт мною прочитано вголос та підписано
власноручно**

(речення пише заповідач від руки)

ПІДПИС _____
(підпис)

(прізвище, ім'я по батькові)

" _____ " _____ року цей заповіт посвідчено мною,
(число, місяць, рік словами)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові) _____ (посада посадової,
службової особи)

_____ .

Заповіт записаний мною, _____, зі слів заповідача
(посада посадової, службової особи)

_____ .
(прізвище, ім'я, по батькові заповідача)

Заповіт уголос прочитаний заповідачем до його підписання у присутності
запрошених ним свідків

_____ (прізвища, імена, по батькові свідків)

_____ і
власноручно

підписаний ним у їх та моїй присутності о _____ год. _____ хв.
(час посвідчення)

Особу заповідача встановлено, дієздатність його (її) перевірено.

Особи _____ встановлено,
дієздатність та

(прізвища та ініціали свідків)

справжність їх підписів перевірено.

Цей заповіт складено і підписано у двох примірниках, один із яких надсилається
на зберігання до

_____ (назва державного нотаріального архіву)

а другий - видається заповідачу.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Посада
Печатка

Підпис

**Шаблонний заповіт
(особа може читати, але не може писати)**

ЗАПОВІТ

**Місто _____ області
«тридцятого січня дві тисячі двадцятого року»
_____ год. _____ хв.**

Я, **Іванов Іван Іванович**, що народився місті Київ, 02 квітня 1964 року, що проживаю за адресою: місто Київ, вулиця Кринична, буд.34, реєстраційний номер облікової картки платника податків 2342342342, діючи вільно та добровільно, усвідомлюючи значення своїх дій та вільно керуючи ними, не помиляючись щодо обставин, що мають істотне значення, не будучи під впливом обману, без фізичного чи психічного тиску, не під впливом тяжкої обставини,

на випадок моєї смерті роблю таке розпорядження:

все моє майно, де б воно не було і з чого б воно не складалось, і взагалі все те, що мені буде належати на день смерті та на що я за законом матиму право, заповідаю:

сину Іванову Івану Івановичу, 1980 р.н., який проживає за адресою: місто Рівне, вул. Перемоги, буд. 15, кв. 3

Зміст статей 1241, 1254, 1307 Цивільного кодексу України, мені посадовою особою роз'яснено. В зв'язку з моїм похилим віком/хворобою (вид хвороби)/фізичною вадою я, заповідач Іванов Іван Іванович не можу особисто підписати заповіт, тому на моє прохання та за моїм дорученням, в присутності посадової особи _____ та двох запрошених мною свідків:

Дмитрука Сергія Сергійовича, що народився в місті Київ, 05 квітня 1969 року, що проживає за адресою: місто Київ, вулиця Кринична, буд. 40, реєстраційний номер облікової картки платника податків 2342342342, паспорт СР 234241, виданий _____ РВ УМВС України в _____ області 22.03.1996 року,

Дмитрука Івана Сергійовича, що народився в місті Київ, 16 квітня 1972 року, що проживає за адресою: місто Київ, вулиця Кринична, буд. 40, реєстраційний номер облікової картки платника податків 2342342342, паспорт СР 234241, виданий _____ РВ УМВС України в _____ області 22.03.1999 року,

заповіт підписано:

Тополевою Ганною Іванівною, що народилася в місті Київ 22 квітня 1974 року, що проживає за адресою: місто Київ, вулиця Кринична, буд. 104, паспорт СР 234241, виданий _____ РВ УМВС України в _____ 22.03.1996 року, реєстраційний номер облікової картки платника податків 2342342342

Я, заповідач, стверджую, що заповіт мною прочитано вголос перед підписанням, вказані свідки не є спадкоємцями за заповітом, членами сім'ї та близькими родичами спадкоємця за заповітом.

Свідки та Тополева Г.І. попереджені про дотримання таємниці вчинення нотаріальної дії та ознайомлені посадовою особою з відповідальністю про це, зокрема зі змістом ст. 1255 Цивільного кодексу України.

Заповіт записано посадовою особою _____ зі слів заповідача на його прохання за допомогою загальноприйнятих технічних засобів, складено у двох примірниках, один з яких передається заповідачу, а інший до відповідного обласного державного нотаріального архіву для зберігання та реєстрації у Спадковому реєстрі

Підпис

Тополева Г.І.

ПІДПИС заповідача _____
(підпис) (Прізвище, ім'я по батькові)

Свідок 1. _____ ПП
Підпис

Свідок 2. _____ ПП
Підпис

" _____ " _____ року цей заповіт посвідчено мною,
(число, місяць, рік словами)

_____, _____
(прізвище, ім'я, по батькові) (посада посадової, службової особи)

Заповіт записаний мною, _____,
(посада посадової, службової особи)

зі слів заповідача _____
(прізвище, ім'я, по батькові заповідача)

У зв'язку з _____
(причина, з якої заповідач не зміг підписати заповіт власноручно)
_____, на його (її) особисте
(прізвище, ім'я, по батькові заповідача)

прохання, в його (її) та в моїй присутності текст заповіту підписано

(прізвище, ім'я, по батькові особи, яка підписала заповіт)

о _____ год. _____ хв.
(час посвідчення)

Особу заповідача встановлено, дієздатність його (її) перевірено.

Особу _____ встановлено, дієздатність
(прізвище та ініціали особи, яка підписала заповіт)
та справжність його (її) підпису перевірено.

Заповіт уголос прочитаний заповідачем до його підписання у присутності
запрошених ним свідків _____
(прізвища, імена, по батькові свідків)

і підписаний _____
(прізвище та ініціали особи, яка підписала заповіт)
у моїй присутності та у присутності заповідача і свідків.

Особи _____ встановлено,
(прізвища та ініціали свідків)
дієздатність та справжність їх підписів перевірено.

Цей заповіт складено і підписано у двох примірниках, один із яких надсилається на
зберігання до _____, а другий - видається заповідачу.
(назва державного нотаріального архіву)

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Посада

Печатка

Підпис